

natuurtoets

Quickscan natuurtoets Tonnenloods West-Terschelling

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving
en beleid

Opdrachtgever

Antea Group

Status

Definitief

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Tonnenloods West-Terschelling

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving
en beleid

Projectcode	Datum	Status
18-499	29 november 2018	Definitief

Auteur(s)

Bas Peeters

Tweede lezer

Mark Hoksberg

Opdrachtgever

Antea Group

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Peeters, S.A.M. (2018). Quickscan natuurtoets Tonnenloods West-Terschelling. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en beleid. Rapport 18-499. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

	Samenvatting	1
1.	Inleiding	3
	1.1 Aanleiding en doelstelling	3
	1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	3
2.	Kader en methode	5
	2.1 Wettelijk kader	5
	2.2 Onderzoeksmethode	6
3.	Gebiedsbescherming	8
	3.1 Natura 2000	8
	3.2 NatuurNetwerk Nederland	9
4.	Soortbescherming	10
	4.1 Flora	10
	4.2 Zoogdieren	10
	4.3 Broedvogels	13
	4.4 Overige soortgroepen	13
5.	Geraadpleegde bronnen	14

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Terschelling is voornemens om de Tonnenloods aan de Willem Barentszkade te herontwikkelen. Het voornemen gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden. Omdat de beoogde bestemmingswijziging mogelijk effect kan hebben op beschermde natuurwaarden heeft Eco-groen een quickscan natuurtoets uitgevoerd. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden.

Gebiedsbescherming

- Gezien de afstand, de aard van het voornemen (beperkt tot aanpassingen aan de binnenzijde van het pand), tussenliggende groenelementen, water, infrastructuur en bebouwing zijn - met uitzondering van het onderdeel stikstofemissie - geen negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied en wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebied te verwachten. Mocht het initiatief zich uitbreiden naar de buitenzijde van het pand dan is een herbeoordeling noodzakelijk.

Soortbescherming

- De spouwmuren van de bebouwing herbergen mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen. Via scheuren in de muren en ruimte tussen boeiboorden en muren kunnen vleermuizen mogelijk de spouw bereiken. Ook kunnen vleermuizen de scheuren als verblijfplaats gebruiken.
- Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren met een provinciale vrijstelling verloren gaan. Hiervoor geldt in voorliggende situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.
- In het plangebied zijn geen grondgebonden zoogdieren, amfibieën, flora, reptielen, ongewervelden en vissen aangetroffen of te verwachten die bescherming genieten, uitgezonderd soorten waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt in de provincie Friesland.

Advies

- Indien de werkzaamheden invloed hebben op het klimaat of de ruimte in de spouwmuren, wanneer openingen naar de spouw worden gecreëerd of gewijzigd en wanneer het initiatief zich uitbreidt tot de buitenzijde van het pand dan is het noodzakelijk aanvullend vleermuisonderzoek uit te voeren volgens het geldende vleermuisprotocol. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek kan het noodzakelijk zijn om ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen. Mocht ontheffing noodzakelijk zijn, dan is het treffen van mitigerende maatregelen aan de orde.
- Werkzaamheden mogen geen broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen. Dit is mogelijk door de uitvoering op te starten voor half februari en na half november. Wanneer binnen deze periode werkzaamheden aan de buitenzijde van de bebouwing worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren.

- Wij adviseren om met het rekenprogramma AERIUS de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied de Waddenzee en Duinen Terschelling in beeld te brengen voor de huidige feitelijke situatie en de beoogde situatie.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Terschelling is voornemens om de Tonnenloods aan de Willem Barentszkade te herontwikkelen. Het voornemen gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden.

Figuur 1.1 Locatie plangebied. Bron luchtfoto: PDOK

Voorliggend rapport gaat eerst in op de beoogde ontwikkeling (§1.2). In hoofdstuk 2 zijn het wettelijk kader en de onderzoeksmethodiek beschreven. Vervolgens wordt een effectanalyse en -beoordeling gegeven ten aanzien van beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en soorten (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 zijn de geraadpleegde bronnen vermeld.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied betreft De Tonnenloods aan de Willem Barentszkade 43 te West-Terschelling. Het gebouw is meer dan 100 jaar oud en heeft dienst gedaan als opslag en onderhoudswerkplaats van zeeboeien en andere materialen door RWS. Omdat RWS meerdere functies niet meer uitvoert bestaat het voornemen om de loods te herontwikkelen.

In de nieuwe situatie blijft een deel van het pand in gebruik als kantoor en opslag van RWS. De drie hallen die het dichtst bij de openbare weg liggen krijgen een nieuwe functie als publieke ruimte en worden getransformeerd tot beleefruimte/museum.

Om de gewenste functies te realiseren wordt het bestaande pand van binnen getransformeerd en verbouwd. Er vinden geen sloopwerkzaamheden plaats en er worden geen nieuwe gevelopeningen gerealiseerd. Ook is er geen sprake van nieuwe bebouwing. De nieuwe bestemming heeft mogelijk consequenties voor verkeer en parkeren op het terrein en in de omgeving.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de gebieds- en soortbescherming. Vanwege de ligging van het plan-gebied in de bebouwde kom gaan we niet in op de bescherming van houtopstanden. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrictlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen, projecten en activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Een belangrijk aandachtspunt is stikstof. Daarvoor is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) ontwikkeld. Als uit de beoordeling blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significant) negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals Huismus, Gierzwaluw en Buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrictlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijke belang wordt voldaan.

Houtopstanden (hoofdstuk 4)

Hoofdstuk 4 regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of vriend buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming', die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt meld- (artikel 4.2) en herplantplicht (artikel 4.3). Er geldt een verbod op de kap als het voornemen daartoe niet (maximaal een jaar en minimaal een maand) vooraf is gemeld bij bevoegd gezag. Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt, soms is dat het rijk. Provinciale staten kunnen in de provinciale verordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; de voormalige EHS) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afwijking. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Onderzoeksmethode

Het voornemen is mogelijk in strijd met de wettelijke bescherming van natuurwaarden (Wet natuurbescherming, het Barro en de provinciale verordening). Daarom is onderzoek uitgevoerd naar de effecten op aanwezige of te verwachten beschermde waarden die op kunnen treden door de beoogde bestemmingswijziging. Gestart is met literatuuronderzoek om na te gaan of het plangebied binnen beschermde gebieden ligt. Ook is het literatuuronderzoek gebruikt om uit te zoeken of beschermde soorten bekend zijn in en rondom het plangebied (zie voor een volledig overzicht de geraadpleegde bronnen in hoofdstuk 5).

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek waaronder de NDF¹, vormt de basis voor het veldbezoek dat op 5 november 2018 (droog, geheel bewolkt, 8°C, windkracht 4 Bft) is uitgevoerd. Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het onderzoeksgebied en beschermde gebieden. Tijdens het veldonderzoek is in kaart gebracht of (mogelijke) jaarrond beschermde nesten van broedvogels aanwezig zijn in bebouwing en bomen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Daarnaast zijn bomen en bebouwing gecontroleerd op de geschiktheid als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Met het oog op beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën is een biotoopbeoordeling gemaakt.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden. Vervolgens is op basis van het voornemen, zoals dat er nu ligt, bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

¹ Op de gegevens van de NDF rusten auteursrechten.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Waddenzee, gelegen op een afstand van 160 meter ten oosten van het plangebied (zie figuur 3.1). Het gebied Duinen Terschelling ligt op 430 meter ten westen van het plangebied. Gezien de afstand van het plangebied tot Natura 2000-gebied, de aard van het voornemen (beperkt tot de binnenzijde van het pand), tussenliggende infrastructuur, groenelementen en water zijn negatieve effecten - met uitzondering van het onderdeel stikstofdepositie - op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden niet te verwachten.

Mocht het voornemen zich uitbreiden tot maatregelen aan de buitenzijde van het pand (zoals het uitlichten van de gevel) dan kan gezien de geringe afstand wel schade optreden en is een additionele beoordeling noodzakelijk.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (in rode cirkel) t.o.v. Natura 2000 (geel). Bron: www.synbiosys.alterra.nl

Stikstofdepositie

Gezien de kleinschalige aard van de werkzaamheden verwachten we op basis van onze ervaring geen negatief effect als gevolg van een toename in stikstofdepositie. Op basis van alleen de afstand kunnen wij negatieve effecten als gevolg van een toename in stikstofdepositie echter niet gemotiveerd uitsluiten. Dit is enkel mogelijk door een AERIUS-berekening uit te voeren. We adviseren daarom om met het rekenprogramma AERIUS de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Waddenzee en Duinen Terschelling in beeld te brengen voor de huidige en beoogde situatie. Voor projecten met een stikstofdepositie hoger dan 0,05 Mol/ha/jaar op het nabijgelegen Natura 2000-gebied is het noodzakelijk om vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

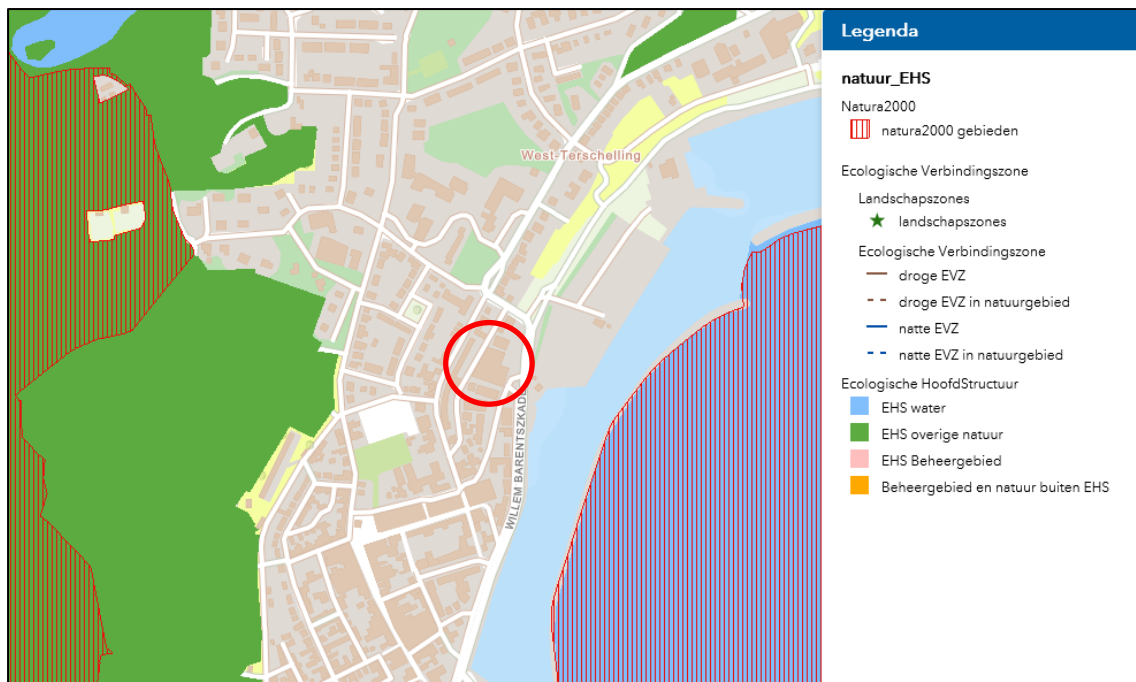
Op 7 november 2018 heeft het Europees hof uitspraak gedaan naar aanleiding van prejudiciële vragen van de Raad van State. Hierin is aangegeven dat de Nederlandse regelgeving in het kader van de PAS op een aantal punten niet voldoet aan de Europese regels. De consequenties hiervan in Nederland zijn nu onderwerp bij de RvS. In

het advies om een AERIUS-berekening uit te voeren is geen rekening gehouden met mogelijke consequenties van de uitspraak van het EU-hof voor PAS en AERIUS.

3.2 NatuurNetwerk Nederland

Uit de interactieve kaarten van Friesland blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van NNN-gebied. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied is gelegen op een afstand van 190 meter ten westen van het plangebied (zie figuur 3.2). De provinciale regels van Friesland over het NNN gelden alleen voor gronden binnen het NNN. De 'nee, tenzij' afweging is daarom niet aan de orde.

Met het initiatief wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan. Als gevolg van recente jurisprudentie (201509359/1/R1) is het, in het kader van 'goede ruimtelijke ordening', noodzakelijk te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantast. Goede ruimtelijke ordening houdt in dat naastgelegen functies elkaar niet te veel hinderen. Daarom dient bij toetsing aan de regels van het NNN altijd te worden nagegaan of er sprake is van 'externe werking'. De onderstaande effectbeoordeling moet dus ook worden gelezen in het licht van goede ruimtelijke ordening.

Figuur 3.2 Ligging van het plangebied (in rode cirkel) ten opzichte van NNN Bron: Frysland.maps.arcgis.com

Mogelijke effecten

Het plangebied ligt in de nabijheid van NNN gebied. Tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN ligt bebouwing. Vanwege de kleinschalige aard van het voornemen (interne aanpassing van een loods) en de tussen plangebied en NNN liggende bebouwing heeft de geplande ontwikkeling geen negatieve effecten op de rust, donkerte, openheid landschap, de kwaliteit van de bodem, water en lucht, waterhuishouding, oppervlakte, robuustheid, aaneengeslotenheid en de samenhang van het NNN. De geplande ontwikkeling tast de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN derhalve niet aan. Vervolgstappen ten aanzien van NNN-gebieden zijn niet aan de orde.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Het plangebied is geheel verhard. Alleen tegen de bebouwing en tussen betonplaten is enige flora aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Figuur 4.1 Het buitenterrein is verhard en herbergt nauwelijks flora (foto Ecagroen)

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Het leefgebied van de in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Een deel van de bebouwing is uitgevoerd met spouw achter een steens muur. Op meerdere plaatsen wijkt het boeiboord van de spouwmuur en zijn in de muren barsten en scheuren aanwezig (zie figuur 4.2). Hierdoor hebben vleermuizen mogelijk toegang tot de spouw. Ook kunnen ze in de barsten zelf een verblijfplaats hebben.

Bij inspectie van de binnenzijde van de bebouwing zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen. Zolang werkzaamheden zich beperken tot de binnenzijde van het gebouw hebben deze geen consequenties voor verblijfplaatsen van vleermuizen in de spouw. Maatregelen of nader onderzoek ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in dit geval niet aan de orde.

Figuur 4.2 Scheuren in de buitenmuren kunnen vleermuizen toegang verschaffen tot de spouw. Foto Ecogroen)

Indien de volgende werkzaamheden worden verricht kan echter schade aan vleermuizen of hun verblijfplaatsen aan de orde zijn:

- Naïsolatie van de spouwen
- Het openen van de spouw (bv. realisatie van nieuwe gevelopeningen of vervanging van kozijnen)
- Herstelwerkzaamheden die potentiële invliegopeningen en de toegang ertoe beïnvloeden (bv. herstel van scheuren of vervangen van boeiboorden)
- Maatregelen aan de buitenzijde van het pand (bv. het uitlichten van de gevel).

In zo'n geval dient nader onderzoek naar aanwezigheid van vleermuizen te worden uitgevoerd. Als er inderdaad sprake is van verblijfplaatsen dan kan het noodzakelijk zijn om een ontheffing aan te vragen en mitigerende maatregelen uit te voeren. Kader 4.2. bevat informatie over het onderzoeksprotocol voor vleermuisonderzoek.

Kader 4.2 Toelichting onderzoeksprotocol voor vleermuisonderzoek

Vleermuizen zijn een belangrijke soortgroep binnen de natuurbescherming. De soorten zijn echter moeilijk te inventariseren, vertonen specifiek gedrag en advies omtrent deze soortgroep is complex. Tegen die achtergrond heeft het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus een protocol opgesteld voor de inventarisatie van vleermuizen. Het doel van het protocol is bij te dragen aan de kwaliteit en uniformiteit in onderzoek. Het protocol wordt jaarlijks in het Vleermuisvakberaad geëvalueerd door deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdier-vereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO). Met het vleermuisprotocol is een kwaliteitsstandaard ontwikkeld voor de (lastige) vleermuisinventarisaties die vaak nodig zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daarmee zijn zowel bedrijfsleven, overheid als adviesbureaus gebaat.

Vliegroutes en foerageergebieden

Er is geen sprake van verwijderen van structuren die kunnen dienen als vliegroute en er gaat geen foerageergebied verloren. Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen van overige beschermde grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren worden op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn in het plangebied vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten met provinciale vrijstelling aangetroffen en/of te verwachten. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Friesland automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 2.1).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Op basis van het uitgevoerde veldbezoek en de terreinkenmerken worden geen nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals roofvogels, uilen, Huismus en Gierzwaluw (zie kader 4.3) verwacht.

Kader 4.3 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Bui-zerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

In de loods zijn geen nesten aangetroffen. In de nabijheid van het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten als Zwarte roodstaart, Roodborst, Merel en Vink.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Werkzaamheden worden zo veel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd. Voor de te verwachten soorten in deze situatie kan half februari tot half november worden aangehouden als broedseizoen. Wanneer werkzaamheden binnen deze perioden worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedvogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en direct contact te worden gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.4 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Internet

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

Ministerie van EZ (2016). (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>).

NDFF (<https://ndff-ecogrid.nl>) geraadpleegd 4 november 2018.

Provincie Friesland (2018). Interactieve kaart Friesland (<https://fryslan.maps.arcgis.com/apps/webappviewer>). Geraadpleegd 26 november 2018

Synbiosys alterra (2018). (<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>)